

Önakt

A mű és az alkotófolyamat írásos ismertetése

Az önarckép, mint téma, folyamatosan jelen van alkotótevékenységem során. Amellett, hogy időről időre újabb festményt vagy szobrot készítek magamról, érdekel az önarckép a művészettörténet vonatkozásában is. Ösztöndíjas időszakom alatt művészetelméleti kutatás végzek, ahol a személyes, individuális értelmezésben foglalkozom az önarcképkészítéssel.

Általános iskolás korom óta rajzolom magam, illetve az arcot, aki visszanéz rám a tükörből. Mindig készítettem egy újabb önportrét, amikor változott a hajam, vagy más-más karakterjellegét kapott az arcom. Kisméterű vázlatfüzettől eljutottam az egészen nagy, íves rajzlapig az évek során. Általában hangulatomtól függ a technika, anyaghasználat és a rajzolás folyamata alatt igyekszem nem csupán anatómiai szempontból vizsgálni a saját arcom, de lélektanilag is próbálom magam megismerni. Órákon keresztül szemezni önmagammal, megörökíteni az arcképem tükrözött mását, ahogyan a való életben, segédeszközök nélkül valójában soha nem lát senki; számomra nagyon izgalmas élmény.

A művészt, aki sok önportrét készít önfényezőnek, nárcisztikusnak szokták titulálni. Valójában nagyon ritkán van ilyen intenció az alkotók önarcképkészítői gyakorlata mögött. Legtöbb esetben például azért mintázza a szobrász önmagát, mert nincs modellje, mégis szeretne élő modell után dolgozni. A kezdeti praktikus, szükségmegoldás viszont elvezeti a mintázót az önmegismerés útjára is. Alapvetően így kezdtem el én is az efféle tevékenységemet, külföldi tanulmányútjaim pedig méginkább segítették ennek sikerességét.

Egyetemi tanulmányom második évében, a pandémia idején a *Művészeti anatómia*, illetve a *Szabadkézi rajz* című kurzusok keretén belül is kaptam különböző önarcképzítésre vonatkozó feladatokat. Illetve, utóbbiánál magam határoztam meg a félévre vonatkozó projekt témámat, mely szintén az önarckép készítésről szólt, experimentális megközelítésből. Ebben a félévben több olyan technikát is kipróbáltam, amelyekkel azelőtt még nem dolgoztam, tehát minden egyes alkalommal valami újat fedezhettem fel; térbeli formára festettem, mozaiktechnikával dolgoztam, szélsőségesen kevés idő alatt készítettem skicceket és több direktöntvényt is vettem magamról. Kutatási időszakom alatt a vizuális ábrázolás további technikáit is kiismerem önmagamon.

Önakt 2024, 170*60*0.5 cm, vasalható gyöngy

Vasalható gyöngyökből készítettem el az egész alakos önportrémat.¹ A technikát, amivel gyerekkoromban sokat játszottam egyrészt a gyermeki emlékek felidézése miatt választottam, másrészt azért, mert ezt az anyagot találtam a legadekvátabbnak a pixeles felbontás valós megjelenítéséhez, kifejezéséhez. Az alkotófolyamat egy előre pontosan kitalált metódus. Először fényképeket készítettem magamról. Már önmagában ez a lépés is készítetett arra, hogy kilépjek a komfort zónámból, hiszen aktmodellt álltam magamnak. A megfelelő fotót kiválasztottam. Ennek a pixeleit élesítettem ki és bontottam le arányosan ugyanakkora képkockákká, amekkora egy-egy vasalható gyöngy darabonként. Tehát, a testemen egy centiméter megegyezik két valós pixelnek, azaz gyöngynek. Az így kapott pixeles képen kipróbáltam többféle *dithering* metódust, zajmodulációt, végül Floyd-Steinberg metódusra esett a választásom, mivel ezt találtam a legrészletesebb mintázatnak.² Ezután kezdtem el a gyakorlati munkát. A lebontott pixeleket követve, a vasaló gyöngy technikához használható körülbelül 20*20 centiméteres kirakólapokra raktam fel a gyöngyöket. A lapok kirakása után

¹ Először elkészítettem egy feles méretű minta darabot, aminek készítettem ruhákat is, amiket mágnessel fel lehet rögzíteni az alakra, mintegy „dress-up game”-t, öltöztetős játékot készítve a figurából. Ezt utólag kísérletezésnek, játéknak tekintem, de hasznos volt vele felkészülni a nagyméretű tanulmányjellegű önportré elkészítésére.

² Wikipédia: A dithering a számítógépes grafika területén használt technika, ami korlátozott színpalettával bíró képeken használva a színmélység illúzióját képes kelteni (színkvantálás). Természeténél fogva a zajmoduláció egy mintát visz bele a képbe. Elméletileg a képet olyan távolságból kellene nézni, hogy a minta szabad szemmel ne legyen látható. A Floyd–Steinberg dithering kizárólag a közvetlenül szomszédos képpontokra teríti a hibát. Ez nagyon finom szemcsézettségű dithert eredményez.

maszkolószalagot tettem a gyöngyök felszínére, ami a gyöngyök összetartásában segít, miután azokat leapplikálom a hordozó lapról. Körülbelül húsz darab lap elkészítése után igyekeztem egész pontosan összeilleszteni a darabokat, majd sütőpapírral és vasalóval alaposan összevasaltam azokat. Mivel egy viszonylag nagy felületet hoztam így létre, amit nem tudtam egységesen mindenhol ugyanolyan melegen tartani vasalás közben, létrejöttek benne hullámok, egyenletlenségek. Emiatt több napig lesúlyoztam az egész alkotást, ami által kilapult és alkalmas volt arra, hogy rögzítsem a hordozójára, a ugyaolyan sziluettformára vágott vékony farost lemezre.

ÚNKP Kutatásomban, aminek a keretén belül foglalkozom az önportrékészítéssel, kitérek arra is, hogy a fényképezés megjelenése hogyan hatott a képzőművészek önportré készítésére. A művem esetében analóg módon készítettem el a saját, egészen pontosan feltérképezett testemet. Ez a folyamat egy egészen intim, hosszadalmas, meditatív folyamat volt, ami közben nemcsak fizikai testemet térképezhettem fel, hanem lélekben is el tudtam mélyülni. Az *Önakt* az egyik fő alkotás, amit eddig a kutatási időszak alatt hoztam létre.